بسم الله الرحمن الرحيم

ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ޔުނިޓް
މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒް
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ ކުދިންނާބެހޭ ރިޕޯޓް

2018

1. ތައާރަފު

މިއީ، ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ އުމުރުން 18 އަހަރުން ދަށުގެ ކުދިންގެ ތެރެއިން 2018 ވަނަ އަހަރު ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ޔުނިޓް (ޖޭޖޭޔޫ) އަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކަށް ބަލައިލައި ތައްޔާރުކުރެވިފައިވާ ރިޕޯޓެކެވެ. މި ރިޕޯޓުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު ކުދިންގެ އަދަދާއި ޖިންސާއި އުމުރުފުރާއާއި ތައުލީމީ ހާލަތާއި އާއިލީ ހާލަތާއި އިޖުތިމާޢީ ހާލަތާއި ކުށް ކުރުގެ ބާވަތްތަކާއި، ކުށްކުރިފައްޓާއި، ކުށްކުރާ ސަބަބުތަކަށް އަލިއަޅުވާލެވިފައިވާނެއެވެ.

2. އަދަދު

2018 ވަނަ އަހަރު ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެގެން ޖުމުލަ 349 ކުދިންގެ މައްސަލަ ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ޔުނިޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައެވެ. މިއީ 2017 ވަނަ އަހަރާއި އަޅާބަލާއިރު 13.8% ދަށް އަދަދެކެވެ. 2018 ވަނަ އަހަރު ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން ކުރީ ތަކުރާރުކޮށްގެން 111 ކުދިންގެ މައްސަލަ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާއިރު، 184 ކުދިންނަކީ ކުރީގެ ފުރަތަމަފަހަރަށް މިޔުނިޓަށް އަލަށް ހުށަހެޅުނު ކުދިންނެވެ. އަދި 2018 ވަނަ އަހަރާއި 2017 އަދި 2016 ވަނަ އަހަރާ އަޅާބަލާއިރު ކުށްތަކުރާރުކުރުމުގެ އަދަދާއި އަލަށް ކުށްކުރުމުގެ އަދަދު ވަނީ ދަށްވެފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

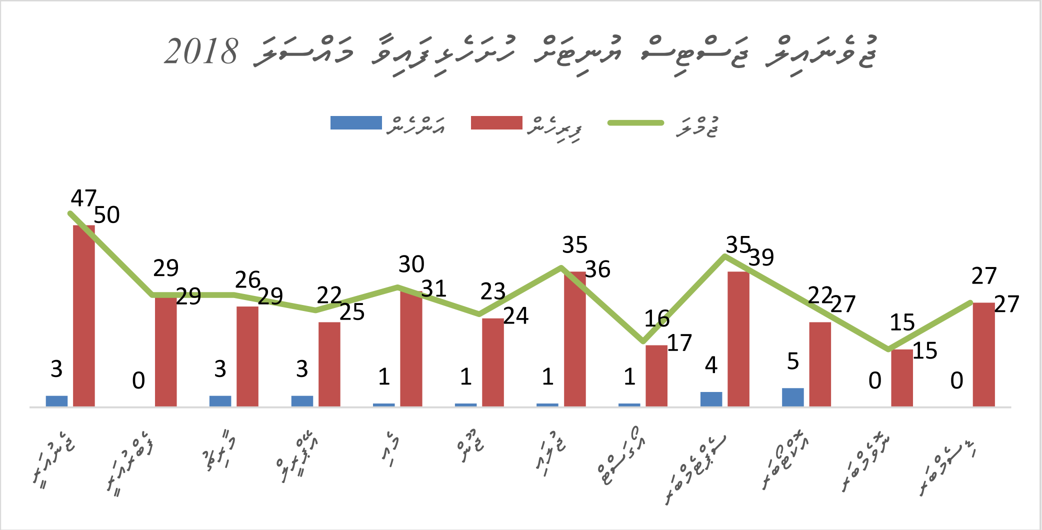

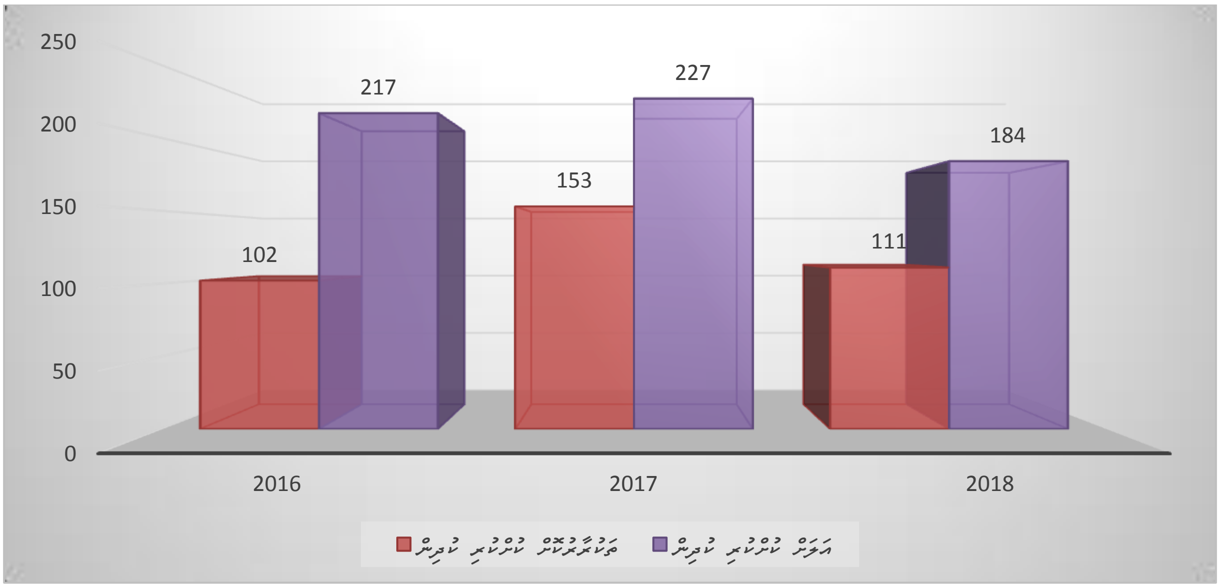

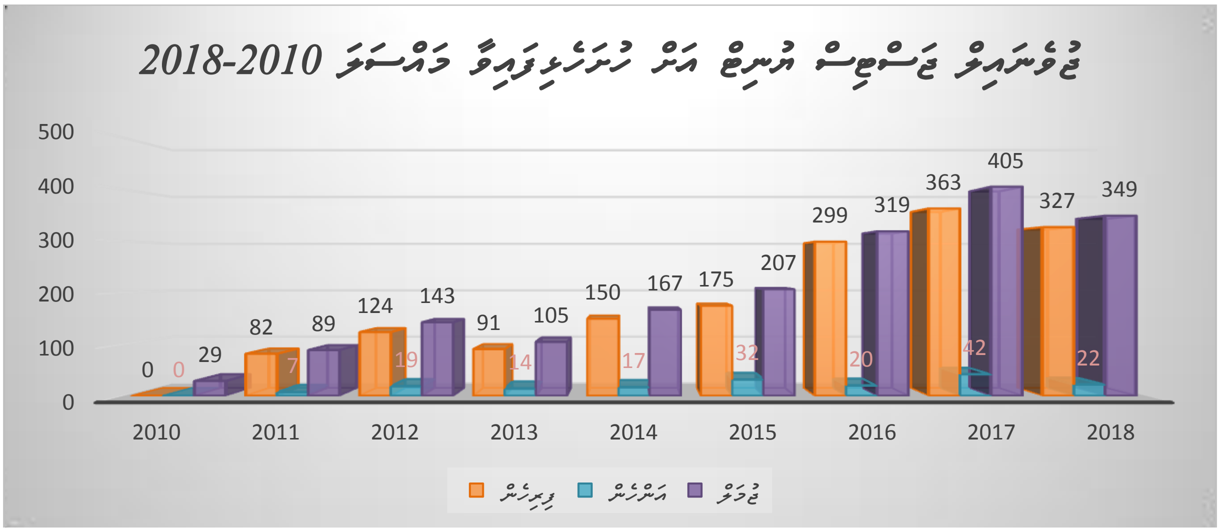

2010އިން 2018ވަނަ އަހަރުތަކުގައި ޖޭ.ޖޭ.ޔޫއަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތައް

3. ޖިންސް

2018 ވަނަ އަހަރު ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ޔުނިޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތަކުގައި ހިމެނޭ ދެ ޖިންސްގެ ކުދިންނަށް ބަލާއިރު 93% އަކީ ފިރިހެންކުދިންނެވެ. 7% އަކީ އަންހެންކުދިންނެވެ. 2017 ވަނަ އަހަރާ އަޅާ ބަލާއިރު 2018 އަހަރު ހުށަހެޅުނު ޤާނޫނާ ހިލާފުވާ އަންހެންކުދިންގެ މައްސަލަތަކުގެ އަދަދު 47.6% ވަނީ ދަށް ވެފައެވެ.

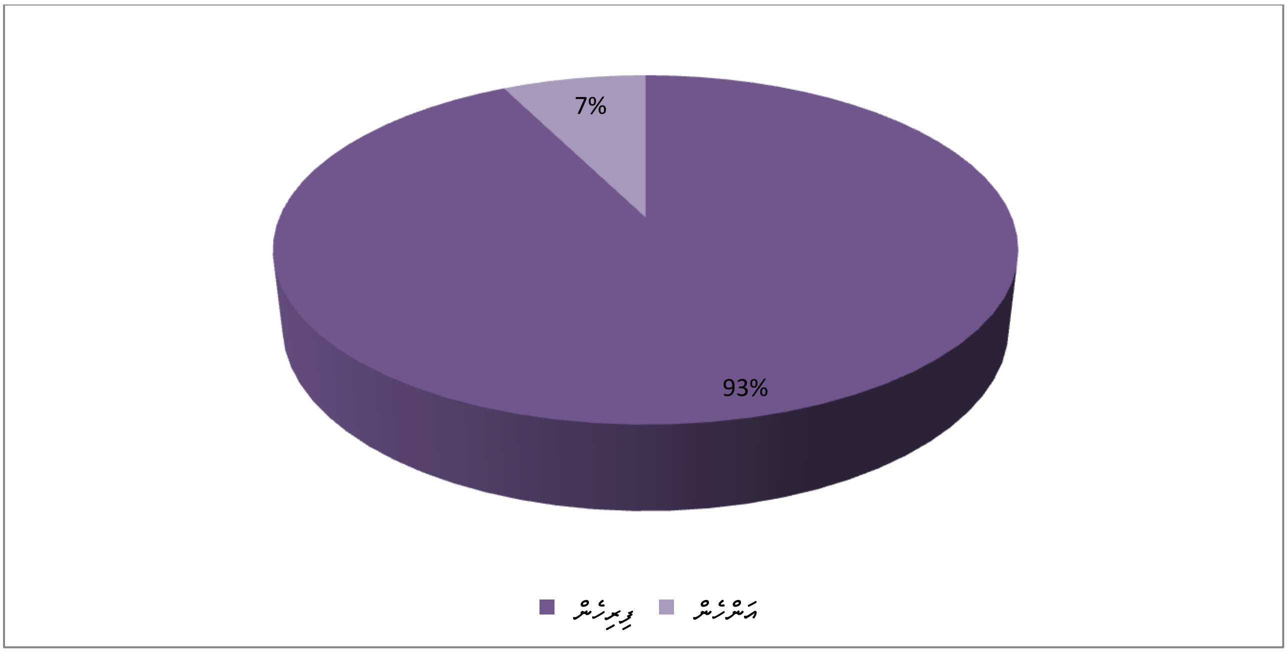

4. ޢުމުރުފުރާ

2018 ވަނަ އަހަރު ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ ތަފާސްހިސާބުތަކަށް ބަލާއިރު ނިސްބަތުން އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވަނީ ޢުމުރުން 16 އަހަރާއި 18 އަހަރާ ދެމެދުގެ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކެވެ. މީގެތެރެއިން އެންމެގިނައީ 16 އަހަރުގެ އަންހެން އަދި ފިރިހެންކުދިންގެ މައްސަލަތަކެވެ. އަންހެންކުދިންގެ މައްސަލަތަކަށް ބަލާއިރު ގިނަ ކުދިންނަކީ އެކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާ ލައްވާފައިވާކަން ނުލަފާގެން ކުރުގެ ފަރާތަށް އަންނަ ކުދިންކަން ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތަކުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

2015، 2016،2017 އާއި 2018 ވަނަ އަހަރުގެ ތަފާސްހިސާބުތަކަށް ބަލާއިރު އެވްރެޖްކޮށް ކުށަށް އަރައިގަންނަ ކުދިންގެ ޢުމުރު ހަމަވަމުން އަންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މީގެއިން، ޖިނާކުދިންގެ އަޚްލާޤީ މައްސަލަތަކާއި ނުރައްކާތެރި ސުލޫކީ މައްސަލަތައް ހުރުމާއި، ކުދިންގެ ތިރީގައި އުޅޭ ދޮރީ ޢުމުރުގެ މީހުންނާ ގުޅުން ބަޔައްޖެހުމުން ކުރަން ހުރަސްއެޅުމުގެ ފުރުސަތު ބޮޑުކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މީގެއިން 2015 ވަނަ އަހަރުގެ ތަފާތުގައި ޢުމުރުން 15 އަހަރުގެ ކުދިން ކުރުގެ ފަރާތަށް ހުށަހެޅިފައިވާ އަދަދު އިތުރުވެފައިވާއިރު 2018ވަނަ އަހަރު 16އަހަރުގެ ކުދިންގެ މައްސަލަތައް އިތުރުވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

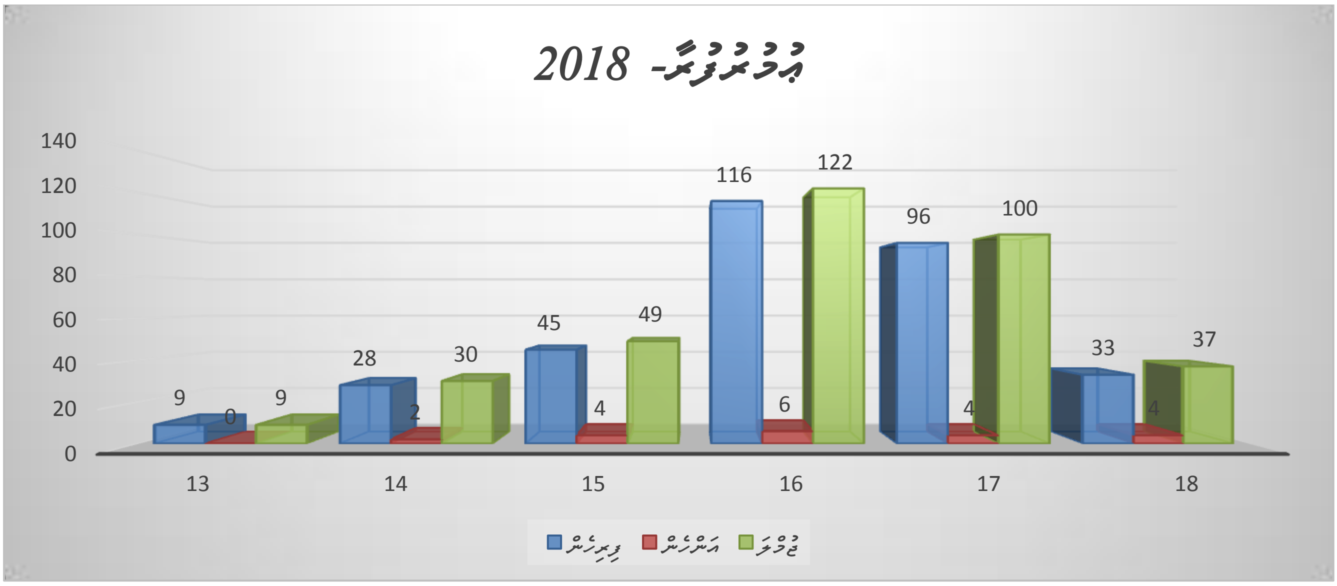

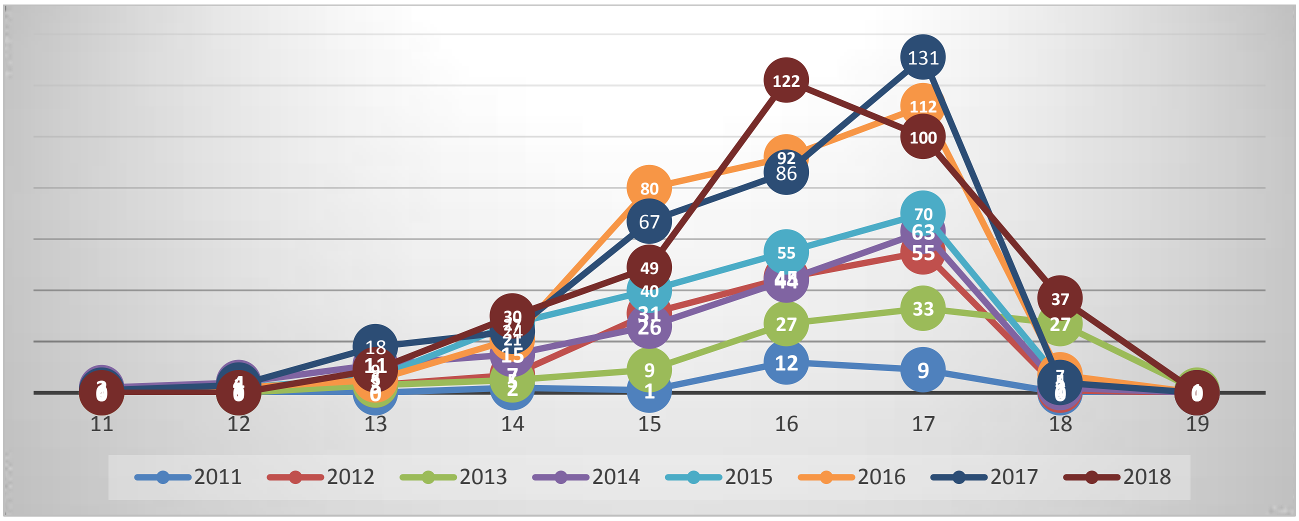

2010އިން 2018 ވަނަ އަހަރުތަކުގައި ޖީ.ޖީ.ޓީއައިން ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ/އުމުރުފުރާ

5. ތަޢުލީމީ ހާލަތު

2018 ވަނަ އަހަރު، ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ 35.7% ކުދިންނަކީ ސާނަވީގައި އުގެނޭކުދިންނެވެ. އަދި 35.2% ކުދިންނަކީ ވަކި ހިސާބަކުން ސާނަވީތައުލީމު ހާސިލުކޮށްފައިވާ ކުދިންނެވެ. އަދި 23.6% ކުދިންނަކީ ސާނަވީ ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ނުނިމާފައިވާ ކުދިންނެވެ.

2018 ވަނަ އަހަރު އެކި ސަބަބުތަކާ ހުރެ ސްކޫލަށްނުދާ ނުވަތަ ސްކޫލުން ވަކިވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައި 73 ކުދިންނެވެ. ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން ސްކޫލަށް ދިޔުން ހުއްޓާލާ ގްރޭޑްތަކުގެ ތެރޭގައި ގްރޭޑް 5،6،7،8،9 އަދި 10 ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން އެންމެ ގިނައިން ސްކޫލުން ވަކިވެފައި ނުވަތަ ސްކޫލަށް ދިޔުން ހުއްޓާލާފައިވާ ގްރޭޑް ގްރޭޑްގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވަނީ ގްރޭޑް 8 އަދި 9 އެވެ. ސްކޫލަށް ދިޔުން ހުއްޓާލާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރޭގައި ކުރުގެ ފަރީގައި އުޅޭ ތަޢުލީމީ ހަނާ ވަގުތު ހޯދަންކަރުން

ދިޔުމުން ސްކޫލަށް ދިޔުން އަމިއްލައަށް ހުއްޓާލަނިކަމަށް ކުދިންގެ ފަރާތުން އެނގެއެވެ. އަދި އަނިޔާ ލިބިގެން ނުވަތަ ގެވެށި މައްސަލަތަކުގެ ސަބަބުންނާއި އިހުމާލުވުމުގެ ސަބަބުން ކުދިން ސްކޫލަށް ދާކަށް ނުވެ ހުއްޓާލަންވެސް ޖެހިފައިވާއިރު، އަނގާރާ މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ސްކޫލުން އަދި ފިޔަވަޅުގެ ސަބަބުން ހިތްހަމަނުޖެހިގެން ސްކޫލަށް ދިޔުން ހުއްޓާލާ ކުދިންނާއި ސްކޫލުގެ އަނގާރާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ޚަރަދުކުރަން ބޭނުންނުވާ ކުދިންނާއި ކުއްޖާގެ އަނގާރާ މައްސަލަ ޙައްލުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި މާލެއަށް ނުވަތަ އެހެން ރަށަކަށް ބަދަލުވުމުން، ޙާލަތުން ފޫހިވާ ކުދިންނެއް ހިމެނެއެވެ. ސްކޫލުގައި ތަފާތުކުރުން ގެންގުޅުއްވާކަން ބުލީ ޙާލަތަށް ދިމާވުމުގެ ކުރިން މިފަދަ ބޮޑެތި ޙާލަތުން ކުދިންނާ ކުއްޖާގެ ކުދިންވެސް ހިމެނެއެވެ.

ފާއިތުވި 8 އަހަރު ދުވަހަށް ބަލާލާއިރު، ވަކި ހިސާބަކުން ސްކޫލަށް ދިޔުން ހުއްޓާލާ ކުދިންގެ އަދަދު މަދުވަމުން ދާ ކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. އަދި، ކުދިންގެ ތިރީގައި އުމުރު ނަގަވާ ސްކޫލުން އަމިއްލައަށް ވަކި ނުވެ، ސްކޫލުގައި އުޅުމުން ދާ ކުދިންގެ އަދަދު 2018 ވަނަ އަހަރު ކުރިން އިތުރުވެފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. އަދި، ސާނަވީ މަރުޙަލާ (އޭލެވެލް) ނިންމާ ކުދިން، ކުދިންގެ ފެއްޓަން ދިޔުން އިތުރުވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ހަމައެހެންމެ ކުދިންގެ ފެއްޓަން ވަގުތަށް ކުދިންގެ އުމުރު ހަމަވުމުން ދުވަހަށް އެކުދިންނަށް ތަޢުލީމީ އަދި ނަތީޖާ ބައިވެރިވުމުގައި ފުރުޞަތުތަކާ އެކުދިންނަށް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ވަރަށް ބޮޑު ފުރުޞަތުތަކެވެ. އަދި މި ދިރާސާއަށް ބަލާއިރު މައްސަލަތަކުގައި ހިމެނޭ ކުދިން އެންމެ ބޮޑަށް ބައިވެރިވާ އުމުރުފުރާވަރަކީ ބޮޑުވަމުންދާ އުމުރުފުރާތަކުގައި ކުރިމަތިލާން ޖެހޭ ގޮތުގައި މުޖުތަމަޢުގައި ކުރިއަށް ދިއުމުގެ ފިޔަވަޅު ދީފައި ވަރަށް ފުރުޞަތު ލިބެން ދިމާވެއެވެ.

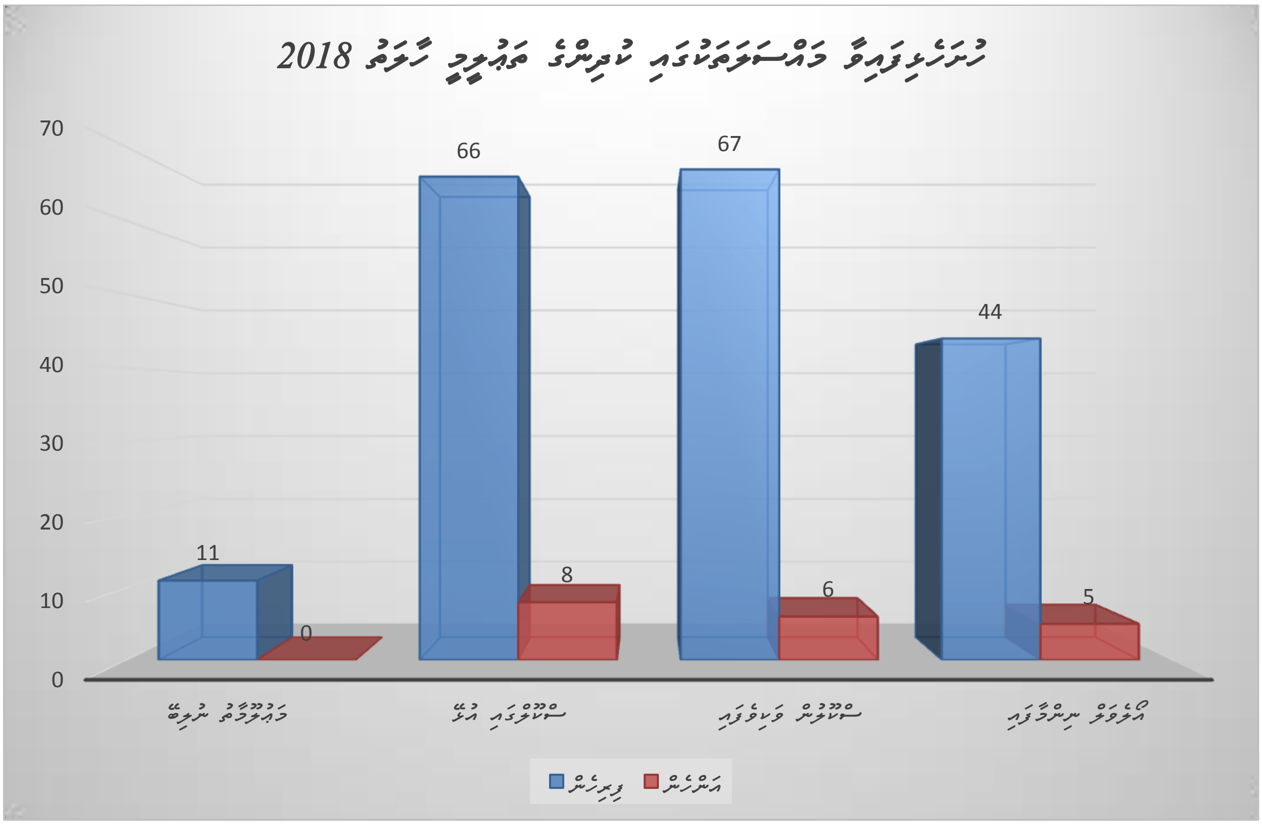

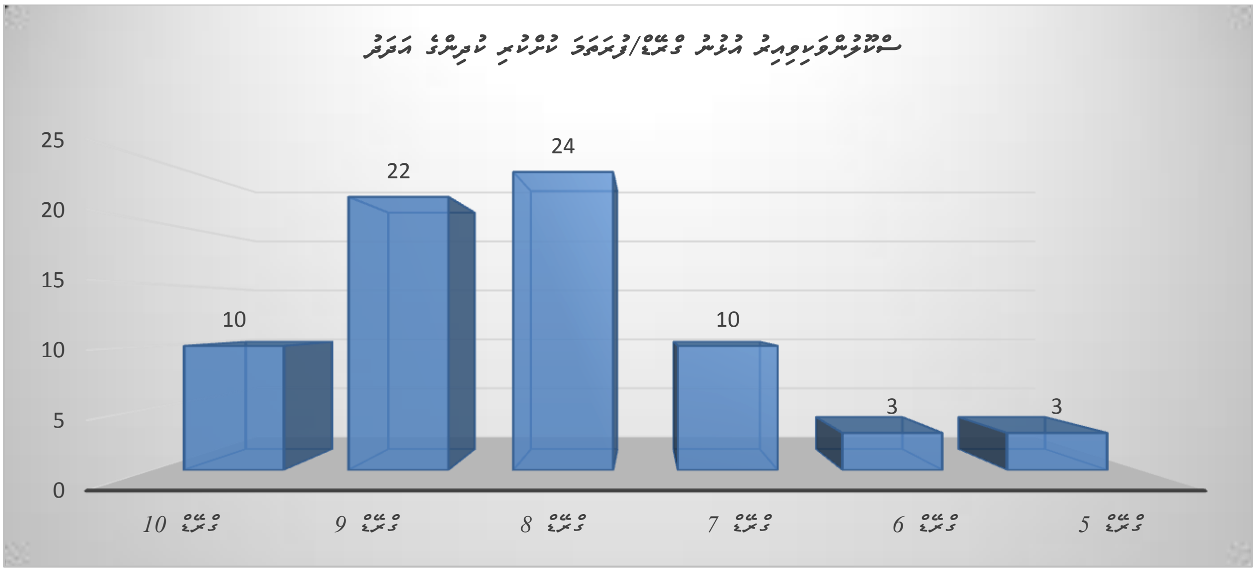

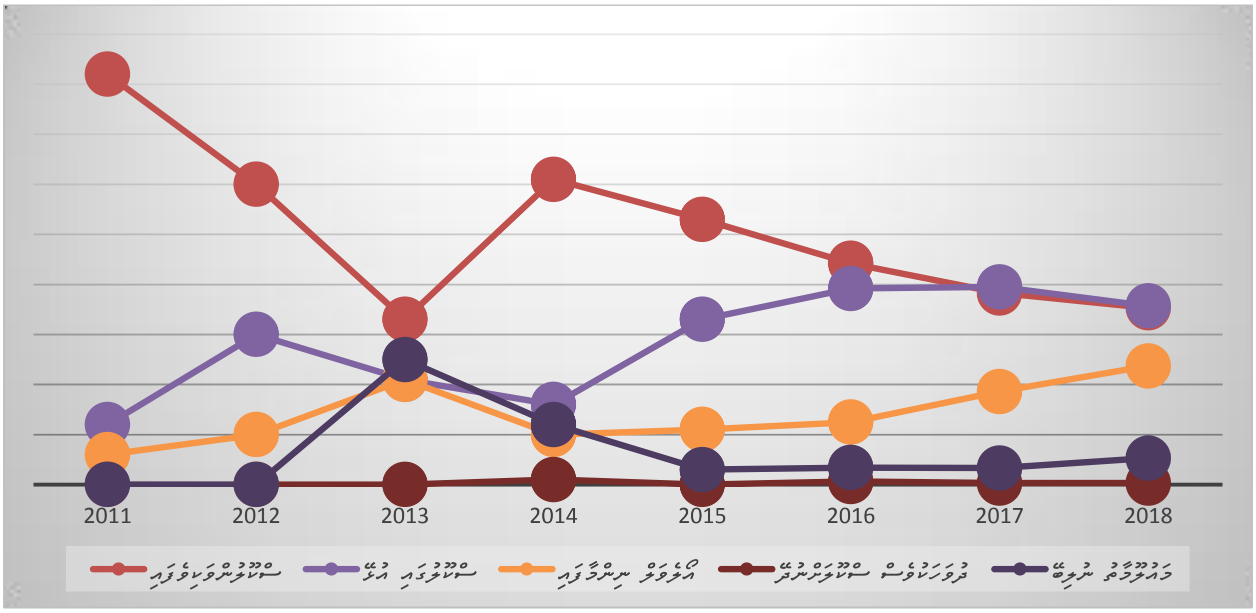

2010އިން 2018ވަނަ އަހަރުތަކުގައި ސީ.ޕީ.ޔޫއަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ/ތަފާސްހިސާބު ޗާޓް

6. ޖާއިޒާ ޚުލާޞާ

2018 ވަނަ އަހަރު ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ ތަފާސްހިސާބުތަކަށް ބަލާއިރު 38.8% ކުދިން ނިސްބަތްވަނީ ދެމިފައިވާ ޢާއިލާ (ދެމަފިރިން އެކުގައި ދިރިއުޅެމުންދާ ޢާއިލާތަކަށް ނިސްބަތްވާ ކުދިން) ކަމަށްވެ. އަދި 34.8% ކުދިން ނިސްބަތްވަނީ ރޫޅިފައިވާ ޢާއިލާ (ދެމަފިރިން ވަކިވެފައިވާ) ކަމަށްވެ. އަދި ޝަރުޢީ ބައްޕަ ނެތް ކުދިންނާއި މަންމަ ނުވަތަ ބައްޕަ ނުވަތަ ދެމަފިރިން ނިޔާވެފައިވާ ކުދިން އިތުރުން ނިސްބަތުން ކުދިންގެ ވެއްޓެން ވަންނަން ފުރުސަތު ބޮޑުކަމުގެ ޓްރެންޑެއް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި ވޭތުވެދިޔަ 8 އަހަރުގެ (2011، 2012، 2013، 2014، 2015، 2016، 2017، 2018) ތަފާސް ހިސާބުތަކުންވެސް ދައްކަނީ އެއް ނަމޫނާއެކެވެ. އެއީ، ކުރުކޮށް ކުދިން ދެމިފައިވާ ނުވަތަ ރޫޅިފައިވާ ޢާއިލާތަކަށް ނިސްބަތްވާއިރު، މައްސަލަތަކުގެ ތަފްސީލުގައި ތަފާތު ސަބަބުތަކެއް ހުރުމެވެ. އަދި މައްސަލަ ތަކުގެ ސަބަބުން ކުއްޖާ ކުރަން އަރައިގަތުމުގެ ނުރައްކާ އިތުރުވެއެވެ. ގިނަ ބެލެނިވެރިން ފާހަގަކުރައްވަނީ ކުދިން ފުރާވަރު ޖެހުމަށް

އެގުމުން މައިންބަފައިންނަށް ކުދިން ތަރުބިއްޔަތުކުރުމުގައި މައްސަލަތަކާއި ދިމާވެއެވެ. ނުވަތަ ކުދިން 'ކޮންޓްރޯލް' ނުކުރެވެއެވެ. މީގެ އިތުރުންވެސް ކުދިންނާއިމެދު އިހުމާލުވާ އަދި ތަރުބިއްޔަތު ކުރުމުގައި ޖިސްމާނީ، ނަފްސާނީ އަނިޔާ ކުރާ ކުދިން އިތުރަށް ނިކަމެތިވެ، ޢާއިލާ އޮރުން ގުޅުން ކެނޑި، ކުށުގެ ފަރާތަށް ދިޔުމުގެ ފުރުސަތު ބޮޑުވެގެންދެއެވެ.

އުމުރުން 16އަހަރާއި 18 އަހަރާ ދެމެދުގެ ކުދިންގެ މައްސަލަތަކުގެ ދިނައިން ހުރަހެޅުން ނަމަވެސް ފުރާވަރު އުމުރުގެ ކުރީ ކޮޅުގައި ކުއްޖާގެ ފަރާތުން އަނގަރީ މައްސަލަތައް ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. ނަމަވެސް، އެ މައްސަލަތަކުގައި މައިންބަފައިންނަށް ކުދިން ކޮންޓްރޯލް ނުކުރެވޭ ދަރަޖައަށް ކަންތައްތައް ގާއިރުވެސް، އެކުދިންގެ އަޚްލާޤީ ތަރައްގީކުރުމަށް ކުރެވޭނެ މަސައްކަތެއް ނިޒާމުގައި ނޮހަކަށް ފުރަގަސްކުރެވެއެވެ. ނަތީޖާއަކަށްވެސް ގޮސްނުވާ ހިލާފު ކުދިން އިތުރުވެ، އެ ކުދިންނަކާއި ޢާއިލާތަކުން ލިބިދާނޭ އަރިހުރުކަން ފުރުސަތު ދިނުމުގައި ވަގުތު ފާއިތުވެގެން ދިއުމެވެ. އަދި މީގެ އިތުރުން ކުދިންގެ ފަރާތުން ފެންނަ އަޚްލާޤީ މައްސަލަތައް ސްކޫލުތަކާއި ޢާއިލާތަކުން ފާހަގަކުރެވިފައި، މައްސަލަތައް ބައްލަވާކުރުމުގައި މައިންބަފައިންނަށްވެސް އުނދަގޫތަކެއް ކުރިމަތިލުމާއި، ތަފާތު ގޮންޖެހުންތައް ކުރިމަތިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މީގެ ތެރޭގައި ބައެއް ބާރުވެރިކަމުގައި މައިންބަފައިން ބޭނުންކުރާ ހަރުކަށި އުސޫލުތަކާއި ސަލާމަތުން ކުދިން ގެއިން ނުކުމެގެން ދިޔުމާއި މައިންބަފައިންނާ ޚިލާފަށް ގޮސް ހިނގުމަށްދެއެވެ. އަދި މިކުދިންގެ މައްކަރު ބަސްއަހާ ފަރާތެއްކަމުގައި، ދިޔަވަރަކުވެ އޮންނަނީ ކުއްޖާ ނިސްބަތްވާ ގްރޫޕް ނުވަތަ އެކުގައި އުޅޭ ކުދިންނެވެ. ގްރޫޕްތަކާއި ކުދިން ގުޅުމުން ދިނަވަރަކަށް އެކުދިން އުޅޭ ނުބައިގޮތް އެނގުން އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް މައިންބަފައިން އޮންނަނީ ނުބެލިފައެވެ. ބައެއް ބާރުވެރިކަމުގައި ކުއްޖާގެ ބޭނުންތަކާއި މަޤާމު އަދާކުރުން ޖިންސާނީ ފަރާތްތަކުން ނުހުރެއެވެ. ބައެއް ބާރުވެރިކަމުގައި ކުއްޖާ ބެލުމަށް ކުއްޖާގެ ތިމާގެ މިނަކާ ބަލާތުރާކޮށްފައެވެ. ކުއްޖާ ގެއަށް ނުވަދެ، ބޭރުގައި ދިނަވަރުގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ވިދާސް، މައްސަލައެއް ގޮތުގައި ނުދާނެ ބެލެނިވެރިން އިތުރުވަމުންދެއެވެ. އަދި ކުއްޖާ އިސްލާހު ކުރަން މަސައްކަތްކޮށްގެން، "އިސްލާހު ނުވަމުން" ކުއްޖާ ދޫކޮށްލާ، ކުއްޖާއާއި ގުޅުން ކަނޑާލާ ބެލެނިވެރިންވެސް ތިބެއެވެ.

ދިނަ ފަހަރު ކުއްޖާ ކުރާ ވެއްޖެނަމަ ދިއުމުގެ ކުރިން އަނެއްކާ މައްސަލަތައް ކުރިމަތިވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް މައްސަލަތަކުގައި އެޅޭނެ ފިޔަވަޅުތައް ނުވަތަ އިސްލާހުކުރުމަށް އެހީތެރިވެދޭނެ ފަރާތްތަކެއް މަދުކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި ބައެއް ބާރުވެރިކަމުގައި ކުއްޖާ އިސްލާހުކުރުމަށް ދޫ އިރުޝާދުތަކާއި ހަރުކަށި އުސޫލުތަކެއް ބޭނުންކުރާ ބެލެނިވެރިން އުޅޭކަންވެސް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ހަރަކާތު މައްސަލަތަކުގައި، ތަކުރާރުކުރާ ކުދިންނާއި އެކުދިންނާ ދުރުވެ ބެލެހެއްޓުމުގައި އިހުމާލުވާ ބެލެނިވެރިންވެސް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން ކުދިން ބެލުމަށް ކުއްޖާގެ ކުރިއަށް ދިޔުމުގެ ފުރުސަތު ކުޑަވެ، ކުއްޖާ އެކަހެރިވެ، ކުށްތަކަށް ދިޔުމަށް ފުރުސަތު ލިބިގެންދާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

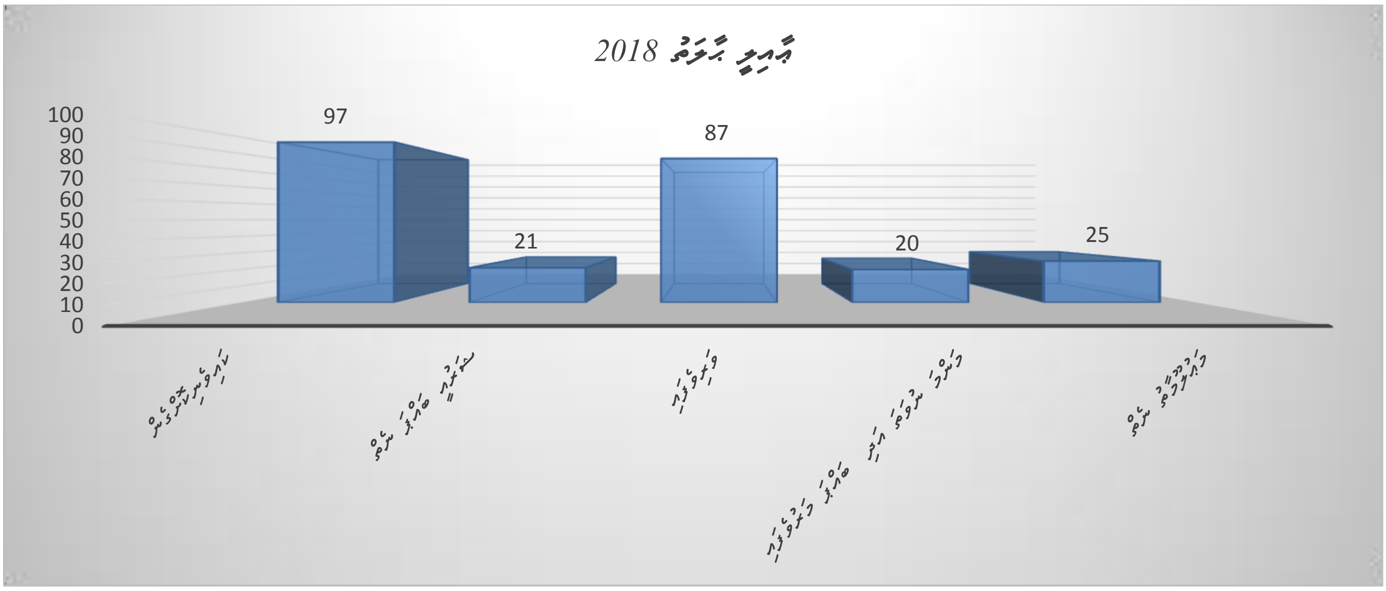

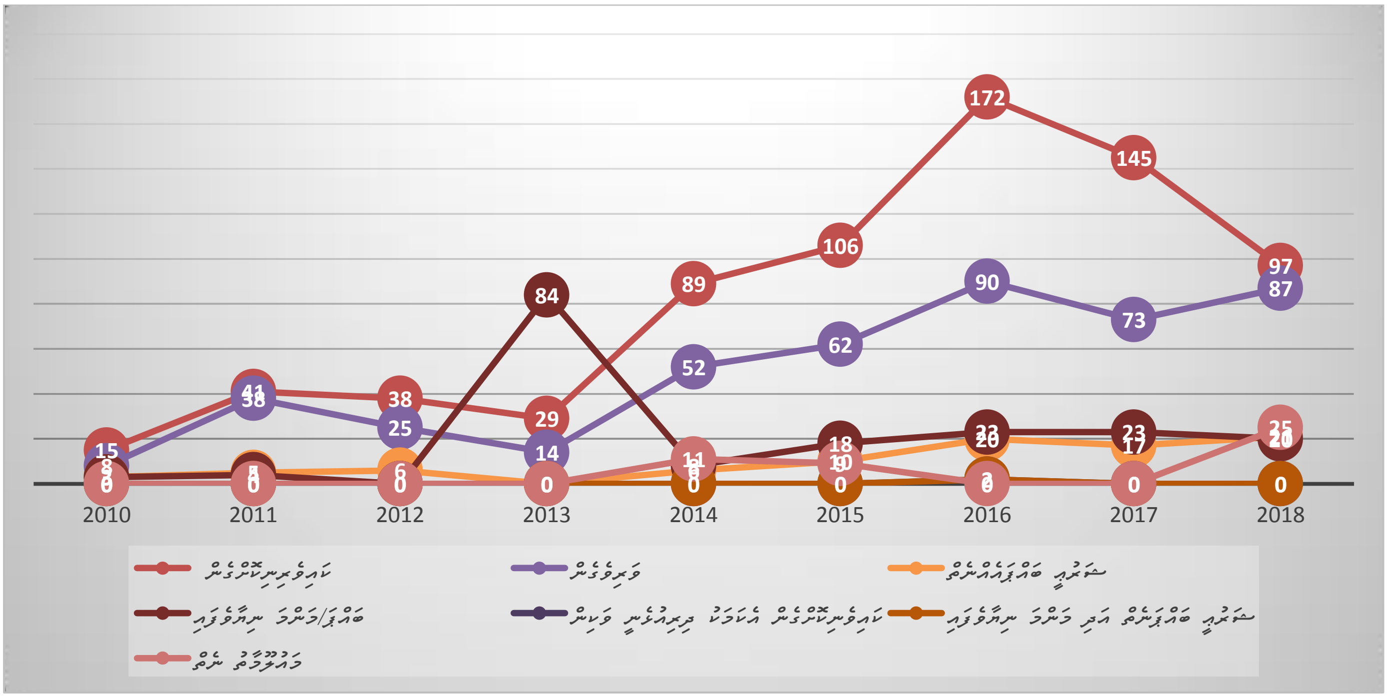

2010އިން2018ވަނަ އަހަރުތަކުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތައް/ ޖާއިޒީ ބާވަތް

7. ލޯނުގެ ބާވަތްތައް

2018ވަނަ އަހަރު އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވީ ޤަރުޟާއި (މުރާބަހާ) ކަސްޓަމަރުންނާއި ގެންގުޅުމާއި ބޭނުންކުރުމާއި ވަކިކުރުމާއި ކަސްޓަމަރުންނާއި އަދާކުރި ބަޔާނާއިމުގެ މައްސަލަތަކެވެ. އަސްލަކްޝަނުގެ ފަރާތުން އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވީ ޤަރުޟާއި (މުރާބަހާ) ބަދަލުކުރުމާއި ހަމަޖެހުމުގެ މައްސަލަތަކެވެ.

2011 ން 2018 އަށް ބަލާއިރު ގަސްތުގައި ދީފައި ޝަކުވާގެ މައްސަލަތަކުގައި 2012 ވަނަ 6 ކުރިން ގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވާއިރު، 2016 ވަނަ އަހަރުގައިވެސް 6 ކޮމިޓީގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވެއެވެ. 2018 ވަނަ އަހަރު ތަފާސްހިސާބު ގެންގުޅުމާއި ތަން ހަމަޖެހުން ބޭނުންކުރާގޮތުން މާލީމުޅި ހިންގުމުގެ 25 މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވެއެވެ. ވޯޓަށް ދިރާ 8 އަހަރުން ބަލައިގެން އެންމެ ގިނައިން ހުށަހެޅިފައިވީ މާލީމުޅީގެ މައްސަލަތަކެވެ. އެއްވަނަށްވުރެ ކަސްޓަމަރުންނާއި ގެންގުޅުމާއި ބޭނުންކުރުން އަދި އެކަތީގެ ވިޔަފާރިކުރުމާއި އަދާކުރި ބަޔާނާއިދެއްވާ ވަކިން ބަޔަން އިތުރުވެފައެވެ. އަދި އެހެން ވޯޓުވެރިޔާ 8 އަހަރުތެރޭގައި ފައްކާކުރިން ފޯމު ވަކިން ބަޔަން އިތުރުވެފައެވެ.

ލޯނުގެ ބާވަތަށް ބަލާއިރު ބޭނުމި މިހިސާބު ގެންގުޅުމާއި ގުޅޭގޮތުން ހިނގާ ކުރިއަށް ވަކިން ބަޔަން އިތުރުވެފައިވެއެވެ. އަދި މައްސަލަ "ހައުސިންގ ލޯނު" މިހެން ގޮތުގެ ސަރުކާރުގެ އެހީތެރިކަމާއި ގުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ކޯޓުތަކުން ޝަކުވާ ކުރިމަތިކުރެވުނު ނުވަތަ އެކުލަވާލުމުގެ ތަފާސް ދިރާސާއާއި ވިޔަފާރިކުރުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެން އަހަރުތަކާއި ހިލާފަށް 2018ވަނަ އަހަރު އެންމެން ކުރިންވެސް މާލީމުޅި (ޤަރުޟު) ތަކުގައި ބެލެހެއްޓުމުގެ ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ފަހަރެއް އެންމެން އަދި ފިޔަވަޅު ކުރިންވެސް އަޅާފައި ކުރިމަތިވެފައިވާ ބެލެހެއްޓުން އިތުރުވެފައިވާ ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި ކޯޓުގެ ބައެއް ސަރުކާރުތަކުގައި ކުރުކޮށް އިތުރުވެފައިވާ ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި އޮތޯރިޓީތަކުން ކޯޓުތަކުން ގެއްލުން މާލީމުއާމަލާތް ގެންގުޅޭ، ކޮށްދިނުމުގައި އަދި ހިސާބުތަކުން ދިރާސާ ކުރެވޭ ނުވަތަ ސަރުކާރުތަކުގައި އެކުލަވާލަން ގެންގުޅޭ ހަމަޖެހުމުގެ ވަކި ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

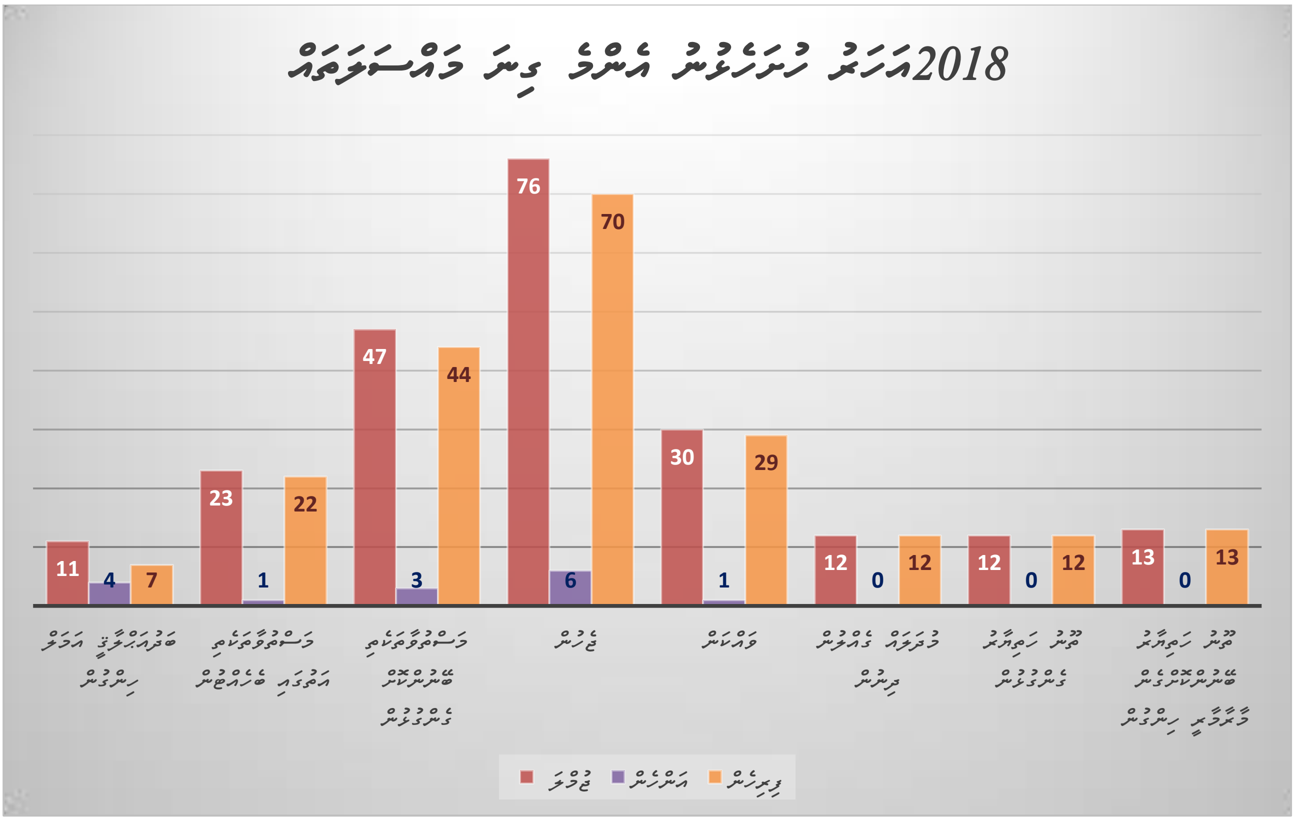
2018 އަހަރު ހުށަހެޅުނު އެންމެ ގިނަ މައްސަލަތައް
76
70
47
44
30
29
23
22
13
13
12
12
12
12
11
7
6
4
3
1
1
0
0
0
ބަދުއަޚްލާޤީ އަމަލު ހިންގުން
ޖެހުން
ވައްކަން
މުދަލަށް ގެއްލުން ދިނުން
ތޫނު ހަތިޔާރު ގެންގުޅުން
ތޫނު ހަތިޔާރު ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުން
ޖުމްލަ
އަންހެނުން
ފިރިހެނުން

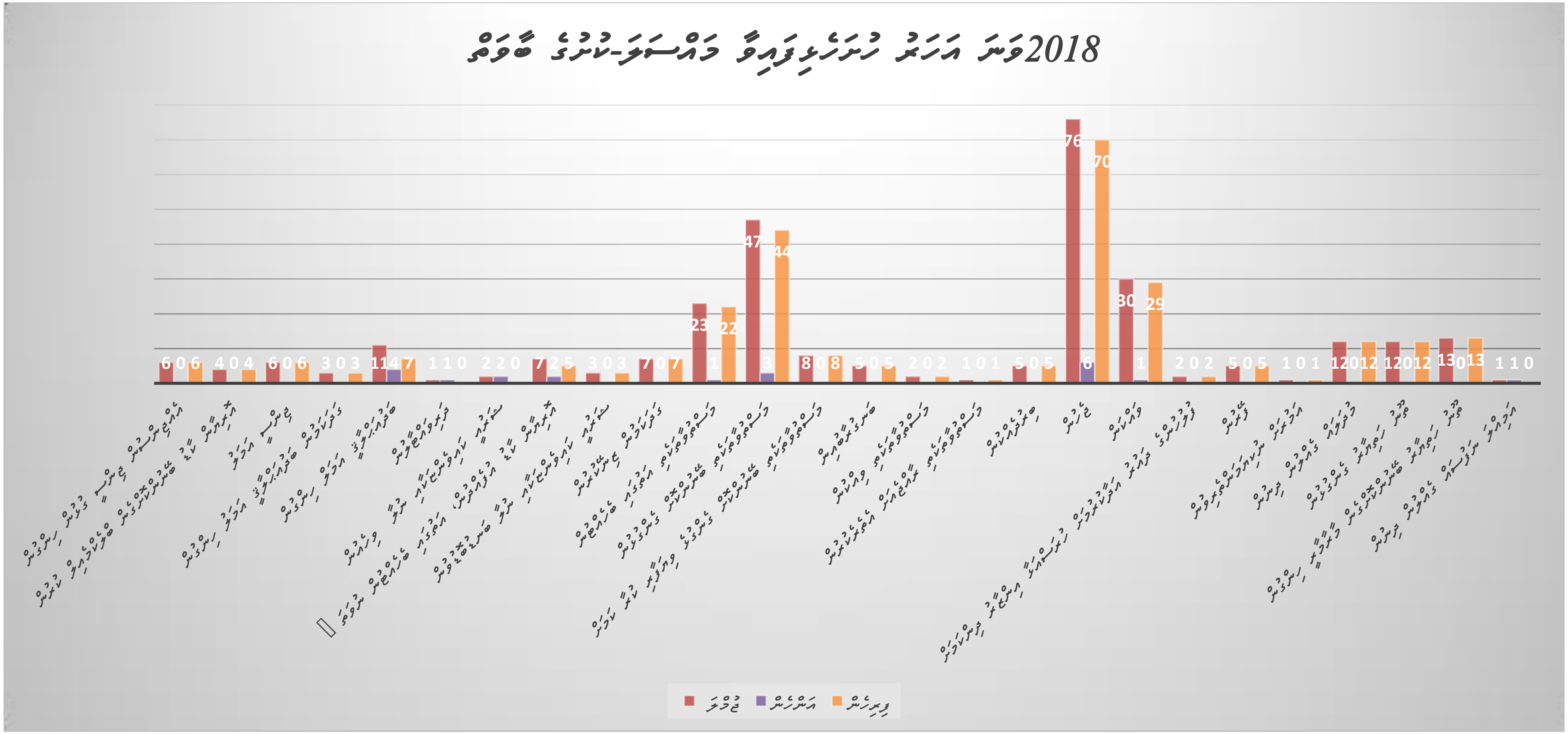

2018ވަނަ އަހަރުގެ ތަފާސް ހިސާބު: ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ޔުނިޓް

8. ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ ސަރަހައްދު

2018 ވަނަ އަހަރު ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަތަކަށް ބަލާއިރު އެންމެ ގިނައިން މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައި އަތޮޅުތަކުންނެވެ. އެގޮތުން 60% ކުދިންގެ މައްސަލަތައް ހުށަހެޅިފައިވަނީ އަތޮޅުތަކުންނެވެ. މިދުނިޔަން ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގެ ބަދަލު އަތޮޅުތަކުން އިތުރުވުމުގެ މައިގަނޑު ސަބަބެއް ގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ނިޒާމު ހަރުދަނާވުން ކަމުގައި ވެދާނެއެވެ.

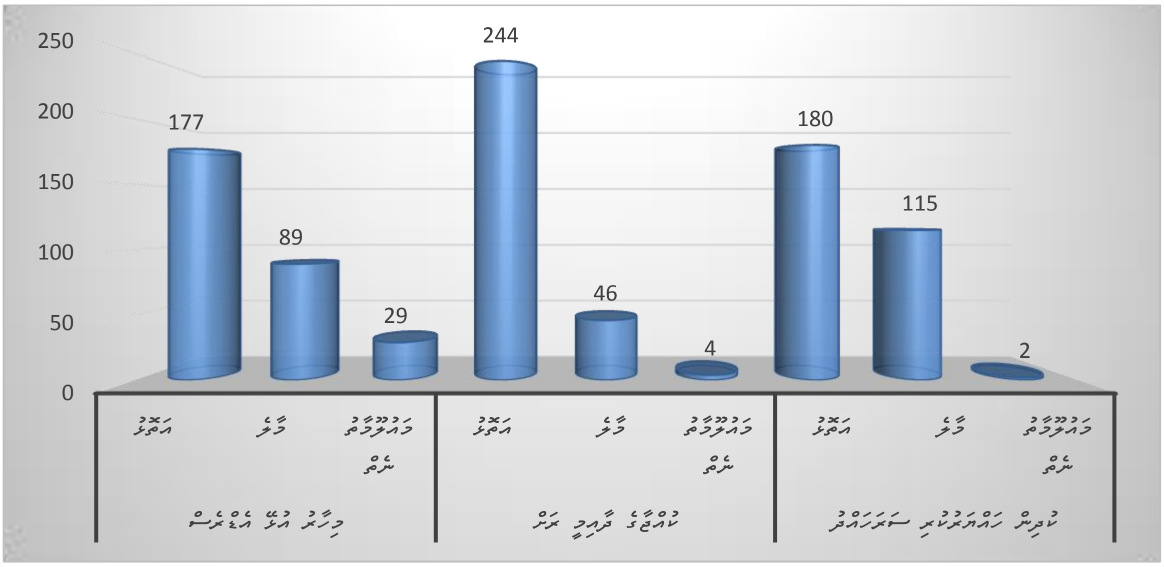

10. ކުށްކުރުމަށް ދިމާވާ ސަބަބުތައް

2018 ވަނަ އަހަރު ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ ތަފާސްހިސާބުތަކަށް ބަލާއިރު ކުށްކުރުމަށް މަގުފަހިވާ ތަފާތު ސަބަބުތައް ހިމެނެއެވެ. ކުއްޖާ ތަރުބިއްޔަތުކުރުމުގެ ހުރިހާ މަރުހަލާއެއްގައި މައްސަލަތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން ފާހަގަކުރެވޭ ބައެއް ސަބަބުތައް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

- ކުދިންނަށް އެކަށީގެންވާ ތަރުބިއްޔަތު ނުލިބުމާއި، މައިންބަފައިން ރަނގަޅު ނަމޫނާ ނުދެއްކުމާއި، ފުރާވަރު އުމުރުގެ ކުދިންނަށް ދިމާވާ މައްސަލަތައް ދެނެގަތުމާއި ޙައްލުކުރުމުގެ މަޢުލޫމާތާއި ހުނަރު (މައިންބަފައިންނަށް) ލިބިފައި ނެތުން.
- ފުރާވަރުގެ ކުދިން ހުދުބޭވުމުގައި ދިމާވާ ގޮންޖެހުންތަކާއި ނުފޫޒުތަކާއި ބާރުތަކުން ދުރުގަނޑުނުވުން.
- ކުދިންގެ ޒަރާތުން ފެންނަ އަޚްލާޤީ މައްސަލަތައް ނުވަތަ ކުށުގެ އަމަލުތަކަކީ ގާބިލުކަމެއްކަމަށް ނުދެކި އެކަށޭނަހާ ފަރުވާލުން.

- މައިންބަފައިން ނުވަތަ އިތުބާރު ހުރި މީހެއްގެ ފަރާތުން ޖިންސީ އަނިޔާ ލިބުމާއި އެފަދަ ކުދިން ގުޅުމަށްޓަކައި އެކަށައެޅި ވެން.
- ކުދިންގެ ވެރިޔަކު ހަރަކާތްތެރިވާ ބޭނުމި މިހެން، ކުޑަކުދިން ކުރުގެތެރޭގައި ފަށްދާމަށް މަސައްކަތްކުރުން. (މިގޮތުން ކުދިން ތަޢުލީމު މަސްތުވާތަކެތި ފިޔަވައިރި ކުރުވާއި، އޮތަކެތި ކުދިން ބޭނުންކުރުމަށް ހިތްވަރުދިނުމާއި ކުށްކުރާ ބޭޒީ މީހުންގެ ޝަރީޢަތާ ދިނަވަރަށް ވެފައިވާ ފުރުސަތުދީ ކުޅި، އަލާފާ ފަރާތްއްނޮށް، ސޮށާދަރަން ނުދާ އަދި ނަފްސާނީ ތަފާތު މައްސަލަތައް ހުރިނަ ކުދިންނެވެ.) މިކުދިން ކުޑަކުދިންގެ ޖަރީމާގެ ނިޒާމުތެރެއަށް ކާއެޑް އަޅުއްކުން ކުދިންގެ ޖަރީމާތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ނަމުގައި ކުދިން ނިސްބަތްވާ ގޮތްފަށަތްކާން މަސައްކަތްކުރުން ހިމެނެއެވެ. އަދި މިގެ ސަލާމަތް ގޮތުގައި އެނބުރި ގެނެސް ބޭނުން ހިމެނެއެވެ.
- ދަރިން ތަރުބިއްޔަތު ކުރުމުގެ ނިޔާތައްގައި ކުދިންނަށް ބޭނުމި ޖިންސީ އަދި ނަފްސާނީ އަނިޔާތައް ދިނުން. (މިގޮތުން ޖިންސީ އަނިޔާކުރުމާއި ގެއިން ނެރުމުގެ ނަތީޖާއަކަށްވާ ކުދިން އިސްތިސްމާރުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ގޮސްތަކު ހިމާރުކަން، ގޮއިއްޔުގެއެވެ.)
- މައިންބަފައިންގެ ފަރާތުން ކުދިންނަށް ދޭންވާ ވަރަށް ސަލާމަތްކަން ދޫކޮށްލުމާއި، ކުދިން އެޖެންސީގެ ނަފުރުމާއި، ކުދިންނާމެދު އިހުމާލުވުމާއި، އަޅާލުމުގެ ކުށުވުމާއި، ކުދިން ކުރަން އަރައިގަތުމުން އިސްތިއުމާލުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ކުރިގެ ހަމަޖެހިގެން ފުރުވުމަށް މަސައްކަތް ކުރުން.
- އެކަމަށް އޭޖެ އެކުވެރިންނާއި ގުޅުވައިދޭ ޖަމާޢަތްތަކުގެ ނުފޫޒު ކުދިންގެ ހުރުން.
- ކުށްކުރާ ގުރޫޕުތަކާއި ގުޅުވައިދިނުމާއި އެކުވެރިންގެ ނުފޫޒު ފޯރުން.
- ފާރަވެރިވުމުގެ ކުދިން ހަރުކަށިފިޔަވަޅުގައި ދިމާވާ ގުރޫޕުތަކާއި ބޭނުންކުރަމުން ދަނިކަމާއި ނުހުރުން.
- ކާރުވާން ގޮއްވާ ކުދިންނަށް ތަރުބިއްޔަތު ތަރުބިއްޔަތު ފުރިހަމަ އެންމެ އެކަށީގެން މިންވަރަށް ނޭރުން. (މިގޮތުން ކުއްޖާގެ ބޭނުމާ ތަރުބިއްޔަތު ކުރިއަށް ގެންދަން ބޭނުންކުރާ ކުދިންނަށް އިތުރު ފުރުޞަތުތަކެއް އެކުލަވާ އެކުލަވާ ގޮތުގައި ނުލިބުން)
- އެއްގޮތަކަށްވެސް ސަލާމަތްތެރިކަމާ ކުދިން މަދުން ނަގަވެސް ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ، މިފަދަ ކުދިންގެ މައިންބަފައިންނަށް ކުދިންގެ އަނބު ހައްގުތައް ފުރުޞަތުދިނުމުގައި އެކަށީގެންވާ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވޭން .
- ސުލޫކީ މައްސަލަތައް ހުރިހާ ކުދިންނަށް ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަމާއި އަޅާލުން ދިނުމުގައި ހުރި ގޮންޖެހުންތަކުގެ ސަބަބުން ކުދިން ކުށަށް ޖެހިގެންދެއެވެ.
- ބަނގުރާމާ ގޮތުގައި ހުސްވަގުތު ކުރަކުރުވުން ޒުވާނުންގެ ތެރޭގައި ހުރުން.
- ފާރަވެރިވާ ކުދިންނާއި ބެލެނިވެރިން ވަގުތު ކުރަކުރުން މަދުވުން.
- ގެވެއަނިޔާއާއި އާއިލާތެރޭގައި އަނިޔާވެރި ތިމާގެ އުނދަގޫ ނުވަތަ އާއިލާގައި ކުރުކޮށް ދިމާވުން އުފެދުން.

20 ޖަނަވަރީ 2019